C/2024/6748

26.11.2024

P9_TA(2024)0122

Den kritiske situation i Cuba

Europa-Parlamentets beslutning af 29. februar 2024 om den kritiske situation i Cuba (2024/2584(RSP))

(C/2024/6748)

Europa-Parlamentet,

— der henviser til sine tidligere beslutninger om Cuba, navnlig beslutning af 12. juli 2023 om status over aftalen om politisk dialog og samarbejde mellem EU og Cuba i lyset af den højtstående repræsentants nylige besøg på øen ([1]),

— der henviser til aftalen om politisk dialog og samarbejde mellem Den Europæiske Union og dens medlemsstater på den ene side og Republikken Cuba på den anden side ([2]), som blev undertegnet i december 2016, og som har fundet midlertidig anvendelse siden 1. november 2017,

— der henviser til artikel 4, 5 og 229 i den cubanske forfatning og til den cubanske straffelov,

— der henviser til definitionen af »civilsamfundsorganisation« i Den Europæiske Unions Tidende,

— der henviser til dokument ARES (2021) 2474104 fra den viceadministrerende direktør for Tjenesten for EU's Optræden Udadtil (EU-Udenrigstjenesten) for Nord-, Syd- og Mellemamerika,

— der henviser til den internationale konvention om borgerlige og politiske rettigheder af 16. december 1966 og til andre internationale menneskerettighedstraktater og -instrumenter,

— der henviser til FN's konvention mod tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf, der blev vedtaget af FN's Generalforsamling den 10. december 1984, og som Cuba er part i,

— der henviser til rapporter fra menneskerettighedsorganisationer såsom Human Rights Watch, Human Rights Foundation og Prisoners Defenders, til kapitel IV.B om Cuba i årsberetningerne for 2020, 2021 og 2022 fra Den Interamerikanske Kommission for Menneskerettigheder (IACHR), til meddelelsen af 6. november 2019 til FN's højkommissær for menneskerettigheder fra FN's særlige rapportør om moderne former for slaveri, herunder dets årsager og konsekvenser, og FN's særlige rapportør om menneskehandel, herunder navnlig kvinder og børn, om cubanske lægebrigader, til meddelelsen af 2. November 2023 til FN's højkommissær for menneskerettigheder fra FN's særlige rapportør om moderne former for slaveri, herunder dets årsager og konsekvenser, om cubanske lægebrigader og til konklusionerne fra FN's Menneskerettighedsråds universelle regelmæssige gennemgang af Cuba fra 2018 med hensyn til cubanske lægebrigader,

— der henviser til meddelelsen af 16. november 2023 til Cuba fra FN's særlige rapportør om religions- og trosfrihed, FN's arbejdsgruppe om vilkårlig tilbageholdelse, FN's særlige rapportør om fremme og beskyttelse af retten til menings- og ytringsfrihed, FN's særlige rapportør om retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger og foreningsfrihed og FN's særlige rapportør om mindretalsspørgsmål,

— der henviser til forretningsordenens artikel 132, stk. 2 og 4,

([1]) Vedtagne tekster, P9_TA(2023)0280.
([2]) EUT L 337 I af 13.12.2016, s. 3.

A. der henviser til, at Parlamentet den 5. juli 2017 godkendte aftalen om politisk dialog og samarbejde med klare betingelser knyttet til forbedringen af menneskerettighederne og demokratiet i Cuba, herunder en suspensionsklausul i tilfælde af en overtrædelse af menneskerettighedsbestemmelserne; der henviser til, at Parlamentet i sin ledsagende beslutning anmodede de cubanske myndigheder om at give delegationer fra Europa-Parlamentet tilladelse til at rejse ind i landet og få adgang til deres samtalepartnere;

B. der henviser til, at adskillige artikler i aftalen om politisk dialog og samarbejde mellem EU og Cuba, navnlig artikel 1, 2 og 3, fastsætter klare principper om lighed, gensidighed, gensidig respekt, styrkelse af kontakter, dialog og samarbejde mellem de to samfund; der henviser til, at Parlamentet har anmodet EU-Udenrigstjenesten om at gøre alt, hvad den kan for nøje at overvåge situationen for menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder i Cuba i forbindelse med anvendelsen af aftalen om politisk dialog og samarbejde; der henviser til, at respekt for menneskelige, civile, politiske, økonomiske, sociale og kulturelle rettigheder er afgørende for EU;

C. der henviser til, at antallet af politiske fanger og samvittighedsfanger i Cuba er steget drastisk og den 31. januar 2024 var nået op på 1 066, hvoraf 33 var mindreårige, da de blev tilbageholdt, hvilket er otte gange flere end i 2018 og en stigning på 170 tilbageholdte i de sidste 12 måneder, hvad der svarer til gennemsnitligt 14 politisk motiverede tilbageholdelser om måneden; der henviser til, at menneskerettighedsorganisationer også har dokumenteret mere end 11 000 sager vedrørende »prækriminelle« domme med gennemsnitlige strafudmålinger på 2 år og 10 måneder, uden at der er begået eller forsøgt begået nogen form for forbrydelse, et antal, der blev rapporteret af formanden for FN's Komité mod Tortur (UN/CAT) i april 2022 i de afsluttende mundtlige bemærkninger på den 73. samling i UN/CAT's periodiske gennemgang af Cuba; der henviser til, at artikel 72 i den cubanske civillov i de seneste årtier har tilladt gennemsnitligt 3 850 nye »prækriminelle« tilbageholdelser hvert år; der henviser til, at artikel 434.1 og 189.3 i Cubas nye straffelov bygger på de »prækriminelle« foranstaltninger, der er fastsat i civilloven;

D. der henviser til, at FN tidligere har givet udtryk for sin bekymring over for Cuba med hensyn til tilbageholdelsen og fængslingen af religiøse ledere i landet; der henviser til, at fem mandatindehavere og rapportører for FN's særlige procedurer den 16. november 2023 sendte en meddelelse til Cuba, hvori de beskrev og fordømte Cubas systematiske forfølgelse, fængsling og tortur af evangeliske og katolske præster, muslimske imamer og religiøse ledere for Yoruba/Santería;

E. der henviser til, at Institute for Crime and Justice Policy Research i januar 2024 opdaterede World Prison Brief, der rapporterede om en stigning i antallet af fanger på øen, hvilket placerer Cuba på andenpladsen i verden med hensyn til indsatte i fængslerne; der henviser til, at den cubanske regering fortsat anvender vilkårlig tilbageholdelse til at chikanere og intimidere kritikere, uafhængige aktivister, politiske modstandere og andre;

F. der henviser til, at menneskerettighedsorganisationer fortsætter med at dokumentere, hvordan retten til ytringsfrihed, til frit at deltage i fredelige forsamlinger og til foreningsfrihed fortsat undertrykkes i landet, og hvordan de cubanske myndigheders bringer kritiske røster til tavshed og går efter menneskerettighedsforkæmpere; der henviser til, at der i 2023 blev dokumenteret over 200 tilfælde af internetrestriktioner, herunder hacking af journalisters konti med det sigte at bringe dem til tavshed og begrænse ytringsfriheden;

G. der henviser til, at menneskerettighedssituationen i Cuba er dybt bekymrende, navnlig med hensyn til sårbare befolkningsgrupper såsom kvinder, etniske mindretal og LGBTIQ+-samfundet; der henviser til, at ikke-statslige organisationer og uafhængige observatorier rapporterer om en stigning i antallet af kvindemord i Cuba, hvor antallet af kvindedrab steg til 89 i 2023, og at otte nye sager indtil videre er blevet indberettet i 2024; der henviser til, at regimet på trods af denne situation ikke har indført et system til registrering af kvindemord i Cuba ved hjælp af opdaterede offentlige data, og at der endnu ikke er vedtaget en omfattende lov mod kønsbaseret vold, der sikrer inddragelse af repræsentanter for civilsamfundet;

H. der henviser til, at Parlamentet gentagne gange har mindet EU-Udenrigstjenesten om, at deltagelsen af repræsentanter for det uafhængige civilsamfund i politiske dialoger og i aftalens samarbejdsprojekter er en væsentlig del af aftalen om politisk dialog og samarbejde, sådan som det er understreget i aftalens artikel 36, og at der øjeblikkeligt bør rettes op på udelukkelsen af repræsentanter for det uafhængige civilsamfund fra samarbejdsmidler og/eller deltagelse i aftalen, mens deltagelse og adgang til disse midler udelukkende er tilladt for de virksomheder, som staten deltager i eller kontrollerer, som det har været tilfældet siden undertegnelsen af aftalen;

I. der henviser til, at FN den 2. januar 2024 offentliggjorde en skrivelse til det cubanske regime, hvori det anklagede regimet for tvangsarbejde, som er en af de former for moderne slaveri, som er blevet fordømt af FN's særlige rapportører om menneskehandel og slaveri; der henviser til, at adskillige internationale organisationer har fordømt det forhold, at cubanske civile arbejdstagere, der arbejder i udlandet, herunder læger, undervisere, søfolk, ingeniører, kunstnere og atleter, udsættes for menneskehandel, idet de er underlagt love og lovgivning, som er tvingende af natur og berører meget specifikke grundlæggende rettigheder, herunder artikel 176 i den cubanske straffelov, afgørelse 368 fra 2020, den cubanske migrationslov og dekret 306 fra 2012;

J. der henviser til, at regimet, som gradvist er blevet påtvunget Cuba, udelukker enhver udsigt til demokratiske ændringer, da artikel 5 i den cubanske forfatning fastslår, at Cubas »unikke, martistiske, fidelistiske og marxistisk-leninistiske kommunistiske parti« er den højeste politiske kraft og samfundets og statens hersker, og da artikel 4 og 229 fastslår, at det nuværende politiske system er irreversibelt;

K. der henviser til, at de cubanske myndigheder – trods mange års insisteren på behovet for at besøge øen – systematisk nægter officielle udvalg, delegationer og visse politiske grupper fra Europa-Parlamentet, internationale menneskerettighedsorganisationer og andre uafhængige observatører af menneskerettighedssituationen, herunder FN's særlige rapportører, adgang til Cuba eller at besøge fængsler;

L. der henviser til, at Europa-Parlamentets Formandskonference den 23. november 2023 gav tilladelse til at sende en ad hoc-delegation til Cuba, efter at Cubas ambassadør i Belgien og ved Den Europæiske Union havde sendt en indbydelse den 20. september 2023; der henviser til, at det cubanske parlaments næstformand den 19. december 2023 meddelte EU's ambassadør i Cuba, at det cubanske parlament ikke ville tage imod Parlamentets delegation, med den begrundelse at det ikke ønskede at tage imod besøg fra medlemmer af Europa-Parlamentet, der arbejder imod Cubas interesser og står helt på linje med De Forenede Stater; der henviser til, at ambassadøren for Republikken Cuba i en skrivelse af 25. januar 2024 til Europa-Parlamentets formand henviste til, at formanden for Europa-Parlamentets ad hoc-delegation til Cuba samt to andre medlemmer »har forbindelser til og støtter borgere og organisationer, som er opført på den nationale liste over personer og enheder [...] på grundlag af terrorhandlinger«; der henviser til, at Europa-Parlamentet i november 2023 tog imod en delegation fra det cubanske parlament;

M. der henviser til, at Parlamentet ved tre lejligheder har tildelt Sakharovprisen for tankefrihed til cubanske aktivister: Oswaldo Payá i 2002, Kvinder i Hvidt i 2005 og Guillermo Fariñas i 2010; der henviser til, at Sakharovprismodtagere og deres pårørende fortsat ofte chikaneres, intimideres og forhindres i at forlade landet og deltage i internationale begivenheder; der henviser til, at IACHR i juni 2023 konkluderede, at statslige agenter var direkte involverede i demokratiaktivisterne Oswaldo Payás og Harold Ceperos død i en bilulykke i 2012; der henviser til, at der skal være fuld gennemsigtighed i forbindelse med en undersøgelse, der har til formål at retsforfølge de ansvarlige for drabet Oswaldo Payá og Harold Cepero;

N. der henviser til, at aftalen om politisk dialog og samarbejde ikke har opfyldt sit centrale mål om at forbedre de grundlæggende frihedsrettigheder i Cuba;

1. beklager, at situationen med manglende demokrati og frihedsrettigheder i Cuba på trods af den tid, der er gået siden ikrafttrædelsen af aftalen om politisk dialog og samarbejde, ikke er blevet forbedret, og at der tværtimod er sket en yderligere forværring og forringelse af menneskerettighedssituationen på øen i klar og systematisk strid med de grundlæggende bestemmelser i aftalen om politisk dialog og samarbejde;

2. understreger, at alle parter har pligt til at overholde de bindende bestemmelser i aftalen om politisk dialog og samarbejde og til at overholde princippet om menneskerettighedernes universalitet;

3. fordømmer på det kraftigste de systematiske menneskerettighedskrænkelser og overtrædelser begået af det cubanske regime over for bl.a. demonstranter, modstandere af regimet, religiøse ledere, menneskerettighedsforkæmpere og uafhængige kunstnere; opfordrer indtrængende de cubanske myndigheder til omgående at sætte en stopper for undertrykkelsespolitikken; fordømmer den manglende religionsfrihed i Cuba;

4. er bekymret over den foruroligende stigning i antallet af politiske fanger, som er mere end ottedoblet siden 2018, hvilket gør Cuba til det største fængsel for politiske aktivister og modstandere i Latinamerika; opfordrer til øjeblikkelig og betingelsesløs løsladelse af alle personer, der tilbageholdes udelukkende for at have udøvet deres menneskerettigheder, herunder retten til ytringsfrihed og retten til frit at deltage i fredelige forsamlinger; opfordrer endvidere til, at uretfærdige strafferetlige sigtelser frafaldes, og støtter, at det gøres lettere for dem, der er i eksil, at vende tilbage;

5. finder det uacceptabelt, at EU-Udenrigstjenesten og EU-delegationen i Havana besluttede at udelukke den cubanske demokratiske opposition og uafhængige og lovlige civilsamfundsorganisationer – både europæiske og cubanske – fra politiske dialoger på grund af de cubanske myndigheders manglende godkendelse; minder om sin beslutning fra juli 2023, hvori Parlamentet beklagede dybt, at næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik (NF/HR) forspildte muligheden for at støtte demokratiet gennem det cubanske civilsamfund og de politiske fanger og for at sende et klart budskab om EU's bekymringer vedrørende krænkelser af menneskerettighederne i Cuba;

6. understreger endnu engang sin faste og ubetingede støtte til det cubanske folk, til alle menneskerettighedsforkæmpere i Cuba og til deres prisværdige kamp for de friheder og rettigheder, som de i årtier er blevet nægtet af det cubanske regime;

7. udtrykker sin dybe bekymring over forekomsten af tvangsarbejde i Cuba og fordømmer Cubas statspålagte tvangsarbejde, som navnlig finder sted inden for lægebrigader, men også blandt undervisere, søfolk, ingeniører, kunstnere, atleter og andre, hvis løn for størstedelens vedkommende overtages af den cubanske regering; fordømmer, at størstedelen af de såkaldte frivillige i internationale missioner har erklæret, at de blev udsendt mod deres vilje eller blev pålagt at deltage under tvangsprægede strukturelle forhold;

8. bemærker, at en række medlemmer af det cubanske parlament, herunder dets sekretær, Homero Acosta, blev behandlet med respekt og hilst varmt velkommen i Europa-Parlamentet i november 2023; erklærer, at den fortsatte udelukkelse af Europa-Parlamentet, som er den eneste af EU-institutionerne, der nægtes adgang til Cubas områder, er uacceptabel og i strid med aftalen om politisk dialog og samarbejde; forkaster Cubas afgørelse om at afvise et besøg fra en ad hoc-delegation fra Parlamentet og opfordrer indtrængende de cubanske myndigheder til at efterleve principperne i aftalen om politisk dialog og samarbejde og give Parlamentet adgang til landet; anmoder om, at der i overensstemmelse med principperne om lighed, gensidighed og gensidig respekt i aftalen om politisk dialog og samarbejde træffes tilsvarende foranstaltninger, således at enhver repræsentant for Cubas nationalforsamling eller det cubanske regime nægtes adgang til Parlamentets bygninger;

9. kræver, at de cubanske myndigheder i overensstemmelse med aftalen om politisk dialog og samarbejde giver adgang til en delegation fra Europa-Parlamentet, EU og medlemsstaterne samt til uafhængige menneskerettighedsorganisationer med henblik på at overvåge retssager og besøge de hundredvis af aktivister og almindelige cubanere, som fortsat tilbageholdes for at have udøvet deres ret til ytrings- og forsamlingsfrihed; opfordrer NF/HR til i enhver kontakt med de cubanske myndigheder at gøre opmærksom på, at Parlamentet endnu en gang er blevet nægtet adgang, og indtrængende opfordre dem til straks at ændre denne beslutning;

10. gentager sin opfordring til Rådet om at anvende den globale EU-ordning for menneskerettighedssanktioner og vedtage sanktioner rettet mod dem, der er ansvarlige for de fortsatte menneskerettighedskrænkelser i Cuba, i første omgang mod Miguel Díaz-Canel som den øverste figur i de cubanske sikkerhedsstyrkers kommandovej samt andre højtstående embedsmænd i den cubanske regering og alle, der bærer et ansvar for fængslingen af politiske fanger;

11. gentager sin opfordring til EU om at udløse artikel 85, stk. 3, litra b), i aftalen om politisk dialog og samarbejde om at anmode om et øjeblikkeligt møde i det blandede udvalg på grund af den cubanske regerings brud på aftalen, som udgør et »særligt hastende tilfælde«; understreger, at disse overtrædelser indebærer vedvarende og væsentlige krænkelser af demokratiske principper samt en tilsidesættelse af de grundlæggende menneskerettigheder og grundlæggende frihedsrettigheder, der er skitseret i verdenserklæringen om menneskerettigheder og understreget i artikel 1, stk. 5, i aftalen om politisk dialog og samarbejde, og understreger, at det cubanske regimes manglende håndtering af sådanne overtrædelser på trods af gentagne opfordringer fra Parlamentet til at gøre dette bør føre til suspension af aftalen;

12. pålægger sin formand at sende denne beslutning til Cubas regering og nationalforsamling, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, Kommissionen, EU's særlige repræsentant for menneskerettigheder, medlemsstaternes regeringer og parlamenter, FN's højkommissær for menneskerettigheder samt regeringerne i Sammenslutningen af Latinamerikanske og Caribiske Stater.